

STEDENFONDS 2008 - 2013

maatschappelijke effecten en indicatoren

STUDIEDIENST VAN DE VLAAMSE REGERING
TEAM STEDENBELEID

LEUVEN

UPDATE 2010

INHOUDSTAFEL

Inleiding	1
1 Maatschappelijke effecten	2
2 Gekozen indicatoren	2
3 Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving	3
4 Invulling indicatoren	4
4.1 Meer duurzame tewerkstelling van mensen uit risicogroepen	4
4.2 De betrokkenheid van de Leuvenaar bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd	5
4.3 Vitale wijken	7
4.4 Leuven is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad voor jonge gezinnen	10
4.5 Versterking van de maatschappelijke integratie van kansengroepen	15
Synthesebeeld	21

INLEIDING

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid zijn in de beleidsovereenkomsten van het Stedenfonds tussen de Vlaamse Gemeenschap, de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een aantal maatschappelijke effecten voorzien waarmee de betrokken steden en de VGC aangeven welke veranderingen en evoluties ze in de stedelijke omgeving gedurende de loop van de beleidsovereenkomst (2008-2013) willen stimuleren en realiseren.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid ondersteunden de steden bij het formuleren van deze maatschappelijke effecten en de keuze van de indicatoren om deze ontwikkelingen op te volgen.

Het eerste rapport verscheen in 2008. Voor u ligt de tweejaarlijkse update: dit rapport geeft een overzicht van de beoogde maatschappelijke effecten en vult – waar mogelijk – deze ook in. De vele cijfers lokken dikwijls vragen uit naar meer synthetische indicatoren of een bundeling van indicatoren, die in één oogopslag aangeven wat er op een bepaald domein aan de hand is.

Twee soorten figuren zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen.

Het opvolgen van maatschappelijke effecten aan de hand van indicatoren is geen beleidsevaluatie als dusdanig. Door duidelijk aan te geven wat men juist beoogt, wordt het beleid wel iets transparanter. De indicatoren volgen eerder globale stedelijke ontwikkelingen op en zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan prestaties en acties van de overheid. Deze prestaties en acties worden opgevolgd in het kader van de operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsovereenkomsten. De indicatoren zijn niet bruikbaar om causale verbanden te leggen tussen overheidsoptreden en maatschappelijke ontwikkelingen. Tal van factoren waarop de overheid geen of minder greep heeft, kunnen deze ontwikkelingen mee hebben beïnvloed of rechtstreeks hebben bepaald. In een stedelijke context zijn heel wat actoren actief en stedelijke ontwikkelingen worden ook beïnvloed door de externe omgeving waarbij ook de algemene economische ontwikkeling, het beleid van andere overheden en de verschuivingen in maatschappelijke opvattingen een cruciale rol kunnen spelen.

Voor de keuze van de indicatoren is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de Stadsmonitor.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid hebben het op zich genomen de gekozen indicatoren de volgende jaren op te volgen en daarover te rapporteren aan de steden.

*Hilde Schelfaut
Coördinator Stedenfonds rapportage
(maatschappelijke effecten & indicatoren)*

1. De stad Leuven schuift volgende maatschappelijke effecten als prioritaire evoluties in de stedelijke omgeving naar voren

1. **ME1:** Meer duurzame tewerkstelling van mensen uit risicogroepen
2. **ME2:** De betrokkenheid van de Leuvenaar bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd
3. **ME3:** Vitale wijken
4. **ME4:** Leuven is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad voor jonge gezinnen
5. **ME5:** Versterking van de maatschappelijke integratie van kansengroepen

2. De stad Leuven zal deze maatschappelijke effecten opvolgen aan de hand van volgende indicatoren

1. Meer duurzame tewerkstelling van mensen uit risicogroepen

Indicatoren:

- NWWZ laaggeschoolden
- NWWZ etniciteit
- langdurig werklozen
- jongerenwerkloosheid

2. De betrokkenheid van de Leuvenaar bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid van de burger
- spreiding van informatie over en door de stad
- vertrouwen in de stedelijke overheid
- consultatie van bewoners door het stadsbestuur
- bereidheid deel te nemen aan het beleid

3. Vitale wijken

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid
- buurttevredenheid op basis van:
 - *tevredenheid over de buurt*
 - *groenindruk*
 - *aandeel inwoners dat het aangenaam vindt om met de mensen in de buurt te praten*
 - *indruk netheid buurt*
- tevredenheid buurtactiviteiten:
 - *tevredenheid over de speelvoorzieningen*
 - *tevredenheid activiteiten ouderen*
- mijddrag
- onveiligheidsgevoel
- onaangepaste snelheid verkeer
- verloedering/rommel
- geluidshinder (verkeer en andere)

4. Leuven is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad voor jonge gezinnen

Indicatoren:

- migratiesaldo van Belgen volgens leeftijd en volgens gezinssamenstelling
- gemiddeld inkomen per aangifte/ inkomens tussen 20.000 en 40.000 euro
- betaalbaarheidsratio wonen
- aantal gezinnen dat in voorwaarde is voor sociale koopwoning (nulmeting 2008)

5. Versterking van de maatschappelijke integratie van kansengroepen

Indicatoren:

- werkzaamheidsgraad
- werkzoekenden naar doelgroep
- schoolse vertraging naar onderwijsvorm en naar nationaliteit (Belgen/niet-Belgen)
- aandeel naar onderwijsvorm en naar nationaliteit (Belgen/niet-Belgen)

3. Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving

Grafische voorstelling

Twee soorten figuren/tabellen zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen. Er is gebruik gemaakt van centrale indicatoren, dit zijn indicatoren geactualiseerd via centrale databanken, en van de indicatoren van de survey Stadsmonitor 2008.

Aan de hand van de centrale indicatoren zijn evoluties in beeld gebracht, meestal in combinatie met de gemiddelde score van 13 centrumsteden.

Aan de hand van de resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 zijn momentopnames in beeld gebracht. Bij de momentopname van de survey-indicatoren (nulmeting 2008) werken we met grafieken waarin de maximale score en de minimale score van één van de centrumsteden, de score van de stad Leuven en de gemiddelde score van de 13 centrumsteden worden voorgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke indicatoren Leuven significant afwijkt van het gemiddelde van de 13 centrumsteden. Dit wil zeggen dat we voor 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Leuven significant afwijkt van de gemiddelde score (95% betrouwbaarheidsinterval).

De resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 (schriftelijke bevraging) zijn niet vergelijkbaar met 2004 en 2006 (telefonische bevraging). Telefonische bevragingen gebaseerd op enkel vaste telefoonlijnen, laten niet langer toe representatieve uitspraken te doen. Vandaar de overstap naar een schriftelijke bevraging of een postenquête. Dit heeft effect op de resultaten. Respondenten reageren kritischer als ze anoniem kunnen antwoorden. Wat wel nog kan, zijn de relatieve posities of de rangordes van de steden vergelijken in de metingen 2004, 2006 en 2008.

4. Invulling indicatoren

4.1. Meer duurzame tewerkstelling van mensen uit risicogroepen

Indicatoren:

- NWWZ-laaggeschoolden
Def: aandeel (%) laaggeschoolde niet-werkende werkzoekenden geregistreerd bij de VDAB tov totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar opleidingsniveau.
Bron: VDAB Arvastat
- NWWZ-etniciteit
Def: aandeel (%) allochtonen tov totaal aantal niet werkende werkzoekenden. Vanaf 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU27 of EVA-landen.
Bron: VDAB Arvastat
- langdurig werklozen
Def: aandeel (%) langdurig niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar werkloosheidsduur.
Bron: VDAB Arvastat
- jongerenwerkloosheid
Def: aandeel (%) niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) jonger dan 25 jaar ten opzichte van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar leeftijd.
Bron: VDAB Arvastat

Tabel 1 Werkzoekenden naar doelgroep (aandeel in %) (2001-2009) Leuven

Leuven	NWWZ laaggeschoold	NWWZ etniciteit	Langdurig werklozen	Jongeren werkloosheid
2009	37,7	28,8	33,8	19,5
2008	40,7	28,0	37,2	18,2
2007	38,3	29,8	40,1	18,0
2006	38,4	x	40,3	19,1
2005	38,0	x	36,5	20,8
2004	35,6	x	36,7	20,9
2003	34,7	x	32,3	20,6
2002	42,3	x	30,9	21,7
2001	42,3	x	35,0	24,4

X Vanaf 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen.

**Tabel 2 Werkzoekenden naar doelgroep (aandeel in %)
(Leuven- Centrumsteden)**

2009	NWWZ laaggeschoold	NWWZ etniciteit	Langdurig werklozen	Jongeren werkloosheid
Leuven	37,7	28,8	33,8	19,5
13 centrumsteden	53,7	36,4	39,8	20,2

Toelichting ME1: duurzame tewerkstelling van mensen uit risicogroepen

Op 30 juni 2009 telde Leuven 3.012 **niet-werkende werkzoekenden**. In vergelijking met juni 2008 zijn er dat 494 meer of een toename met 20%.

De **werkloosheidsgraad** (niet-werkende werkzoekenden/beroepsbevolking) bedraagt in 2009 6,7% en ligt hiermee een stuk lager dan gemiddeld in de centrumsteden. De mannelijke werkloosheidsgraad bedraagt 7,6%, de vrouwelijke 5,7%.

Enkele kenmerken van de Leuvense niet-werkende werkzoekenden:

Leeftijd: 19,5% (587 werkzoekenden) is jonger dan 25 jaar; het aantal steeg met 27,9% t.o.v. vorig jaar.

Origine: 71% is autochtoon; 29% (867) is allochtoon. Bij de allochtonen is dit een stijging met 23,2% t.o.v. vorig jaar. Vanaf januari 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU27 of EVA-landen.

Inactiviteitsduur: 66,2% is minder dan 1 jaar werkzoekend; 33,8% (1.017) is langer dan 1 jaar op zoek naar werk; het aandeel werkzoekenden dat al langer dan 1 jaar op zoek is naar werk ligt het laagste van alle centrumsteden.

Studieniveau: 38% is laaggeschoold (1.137) (lager onderwijs, 1ste en 2de graad secundair). Dit aandeel ligt een stuk lager dan gemiddeld in de 13 centrumsteden (54%).

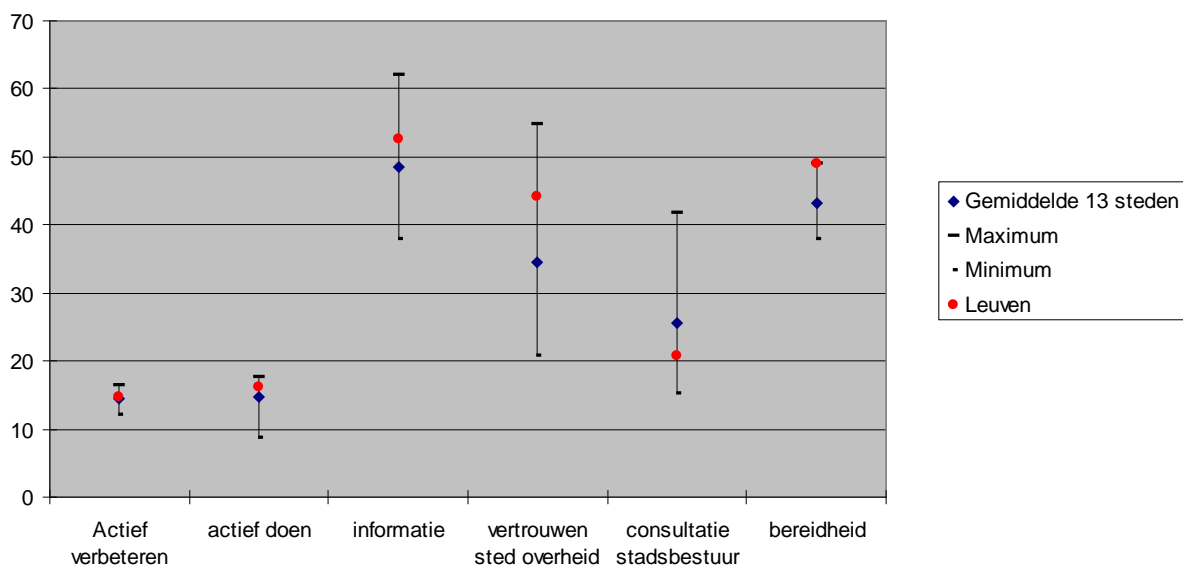
4.2. De betrokkenheid van de Leuvenaars bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid van de burger
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- spreiding van informatie over en door de stad
Def: aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, de dienstverlening, de initiatieven en de beslissingen in en door de stad.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- vertrouwen in de stedelijke overheid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de stedelijke overheid.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- consultatie van bewoners door het stadsbestuur
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt.
Bron: survey Stadsmonitor 2008

- bereidheid deel te nemen aan het beleid
 Def: aandeel (%) van de inwoners dat bereid is om mee te praten over wat er in de stad gebeurt.
 Bron: survey Stadsmonitor 2008

Figuur 1 De betrokkenheid van de Leuvenaars bij en de tevredenheid over het beleid (survey Stadsmonitor 2008, in %)

Maximum = maximum score in 1 van de 13 centrumsteden

Minimum = minimum score in 1 van de 13 centrumsteden

Tabel 3 De betrokkenheid van de Leuvenaars bij en de tevredenheid over het beleid (survey indicatoren, relatieve posities)*

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
actief verbeteren	6, nulmeting 2008		
actief doen	3, nulmeting 2008		
informatieverspreiding	8	9	11
consultatie stadsbestuur	10	11	10
vertrouwen stedelijke overheid	3	5	4
bereidheid	1, nulmeting 2008		

*** Deze tabel geeft de relatieve posities van Leuven aan in de survey Stadsmonitor 2004, 2006 en 2008. Indien voor de jaren 2004 en 2006 geen rangorde is vermeld, betekent dit dat deze indicator enkel in 2008 is gemeten.**

Toelichting ME2: De betrokkenheid van de Leuvenaar bij het beleid van de stad en van de wijk.

De verschillen tussen de waarde voor Leuven en het gemiddelde van de 13 centrumsteden, verschillen niet significant voor de indicator **actief verbeteren & doen** (figuur 1). Dit wil zeggen dat het verschil kan berusten op toeval. Leuven heeft een significant hogere score voor de indicator **actief doen**.

Leuvenaars zijn significant meer tevreden over de **informatie** die ze krijgen van de stad (53%), ze hebben significant meer **vertrouwen in de stedelijke overheid** (44%) en zijn meer **bereid** om deel te nemen aan het beleid (49%). Opvallend is wel dat ondanks deze goede scores, Leuvenaars significant minder tevreden zijn over de **consultatie van de bewoners** door het stadsbestuur.

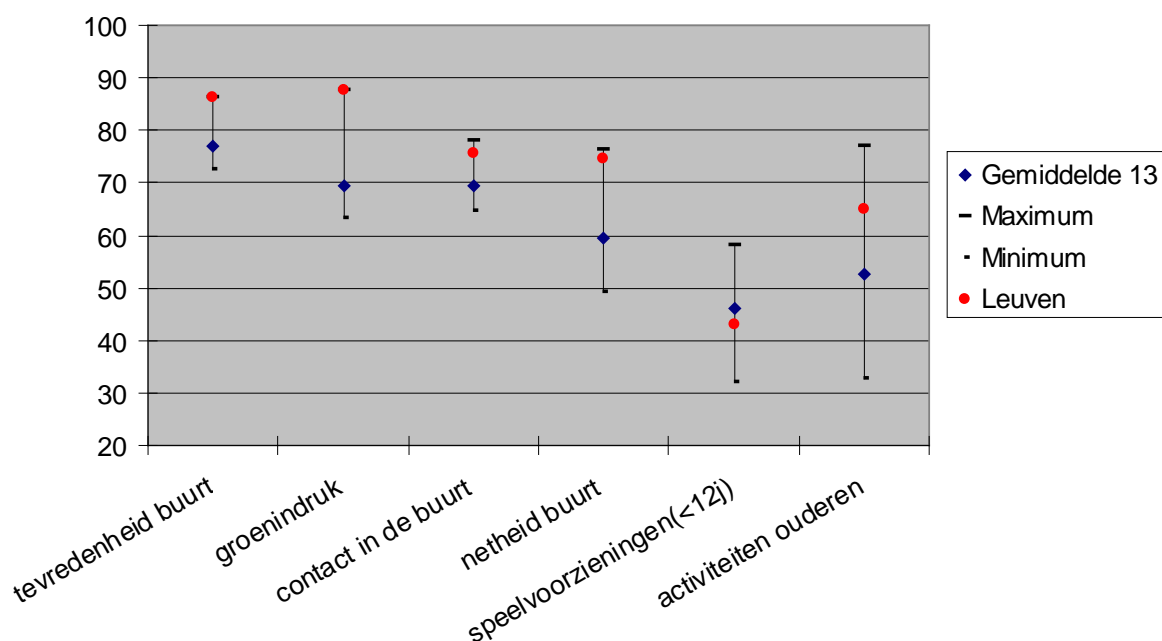
Over de drie metingen heen gaat Leuven er relatief gezien op vooruit wat betreft de tevredenheid over de spreiding van **informatie** over en door de stad (tabel 1). Voor de andere indicatoren is er een lichte schommeling.

4.3. Vitale wijken

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid (zie **ME2**)
- buurttevredenheid op basis van:
 - *tevredenheid over de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners, dat tevreden is over zijn buurt.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *groenindruk van de eigen buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende groen is in de eigen buurt.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *tevredenheid over contact in de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het aangenaam vindt om met de mensen in de buurt te praten.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *indruk van de netheid in de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in hun buurt over het algemeen netjes zijn.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- tevredenheid activiteiten buurt op basis van:
 - *tevredenheid over de speelvoorzieningen*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende speelvoorzieningen zijn voor kinderen.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *tevredenheid over activiteiten voor ouderen in de buurt*
Def: aandeel (%) van ouderen, dat tevreden is over de activiteiten voor ouderen in de buurt.
Bron: survey Stadsmonitor 2008

**Figuur 2 Aantrekkelijkheid van de woonomgeving
(survey Stadsmonitor 2008, in %)**

**Tabel 4 Aantrekkelijkheid van de woonomgeving
(survey indicatoren, relatieve posities) Leuven**

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
tevredenheid buurt	1	1	5
groenindruk	4	5	5
contact in de buurt	6	8	11
indruk netheid buurt	4	4	6
voldoende speelvoorzieningen (<12j)	3	3	3
voldoende activiteiten ouderen	12	10	12

Toelichting ME3: Vitale wijken

Leuvenaars zijn over het algemeen tevreden over hun woonomgeving.

Leuven heeft een significant hogere score dan gemiddeld in de 13 centrumsteden voor de indicatoren **tevredenheid over de buurt** (86%), **groenindruk** (77%), **indruk van netheid** (68%) en de **tevredenheid over speelvoorzieningen** (54%). Voor deze indicatoren zijn we voor minstens 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Leuven significant afwijkt van de gemiddelde score.

De verschillen tussen de waarde voor Leuven en het gemiddelde van de 13 steden zijn niet significant voor de indicatoren tevredenheid over de **contacten** in de buurt en tevredenheid over het **aanbod activiteiten voor ouderen** (figuur 2).

Over de drie metingen heen, neemt Leuven voor verschillende indicatoren in de relatieve rangorde eerder een koppositie in, behalve voor de indicator activiteiten voor ouderen (staartpositie) en contacten in de buurt (gemiddeld). De tevredenheid over de buurt was in 2004 relatief gezien minder goed (5^e positie).

Veiligheidsindicatoren:

- **mijdgedrag**
Def: aandeel (%) van de inwoners dat altijd of vaak bepaalde gedragingen zegt te mijden omwille van de risico's op onveiligheid.
Bron: Veiligheidsmonitor
- **onveiligheidsgevoel**
Def: aandeel (%) van de bevolking dat altijd of vaak algemene onveiligheidsgevoelens ervaart.
Bron: Veiligheidsmonitor
- **onaangepaste snelheid verkeer**
Def: aandeel (%) inwoners dat de onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt als een probleem beschouwt.
Bron: Veiligheidsmonitor
- **verloedering/rommel**
Def: aandeel (%) inwoners dat de verloedering in de buurt als een probleem ervaart/ aandeel (%) inwoners dat rommel in de buurt als een probleem ervaart.
Bron: Veiligheidsmonitor
- **geluidshinder (verkeer + andere)**
Def: aandeel (%) huishoudens dat verklaart last te hebben van lawaai of geluidshinder in de buurt.
Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 5 Verschillende aspecten van mijdgedrag, veiligheidsmonitor (2004-2008, in %) Leuven

	2008	2006	2004
Bij duisternis vermijden om weg te gaan	12,5	9,9	16,9
Niet opendoen voor onbekenden	19,4	17,6	20
Plekken in de gemeente mijden	7,02	7,15	12
Vermijden om de kinderen ergens naar toe te laten gaan	16,7	11,3	28,5
Waardevolle spullen wegbrengen naar een veiliger plaats	15,2	16,9	22,1
Vermijden om het openbaar vervoer te nemen	2,64	0	0

Tabel 6 Evolutie veiligheidsindicatoren (2002-2008) Leuven

	Onveiligheids-gevoel	Onaangepaste snelheid verkeer	Rommel	Geluidshinder verkeer	Geluidshinder andere
2004	4,49	52,15	30,82	30,54	21,44
2006	4,53	44,22	28,12	28,01	18,31
2008	2,54	51,19	40,64	27,75	21,3

Toelichting ME3: Vitale wijken

Wanneer we de verschillende aspecten van mijddedrag binnen de Veiligheidsmonitor bekijken, stellen we vast dat in Leuven **niet opendoen voor onbekenden** het meest voorkomt. Bijna 1 op 5 bevroagde personen uit Leuven geven dit aan. Ten opzichte van 2004 en 2006 zijn er in 2008 heel wat minder bewoners die aangeven te **vermijden om de kinderen ergens naar toe te laten gaan** (17% in 2008 i.p.v. 29% in 2004) of **waardevolle spullen weg te brengen naar een veiligere plaats, bepaalde plekken te vermijden en bij duisternis vermijden weg te gaan**. Minder dan 3% geeft aan het **openbaar vervoer te vermijden**.

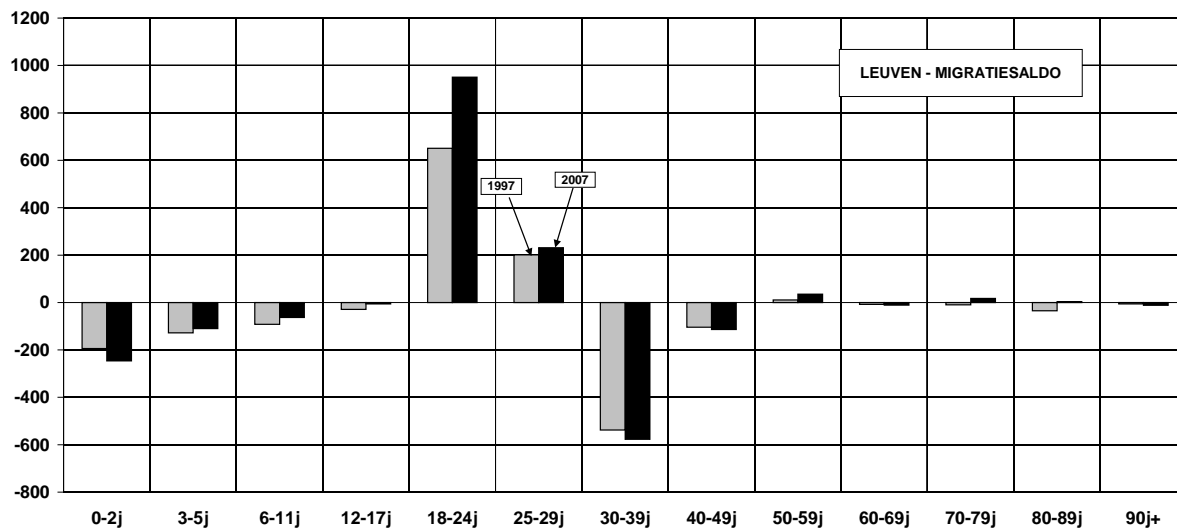
Wanneer we de veiligheidsindicatoren vergelijken van 2004 tot 2008, stellen we vast dat meer mensen zich ergeren aan rommel. De andere indicatoren evolueren positief tussen 2004 en 2008 of blijven gelijk. Leuven heeft van alle centrumsteden het allerlaagste onveiligheidsgevoel. 51% van de inwoners stoort zich aan de onaangepaste snelheid in het verkeer en ongeveer 1 op 4 personen stoort zich aan geluidshinder. In de Veiligheidsmonitor wordt niet beschreven of die verschillen in 2008 significant zijn t.o.v. 2006.

4.4. Leuven is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad voor jonge gezinnen

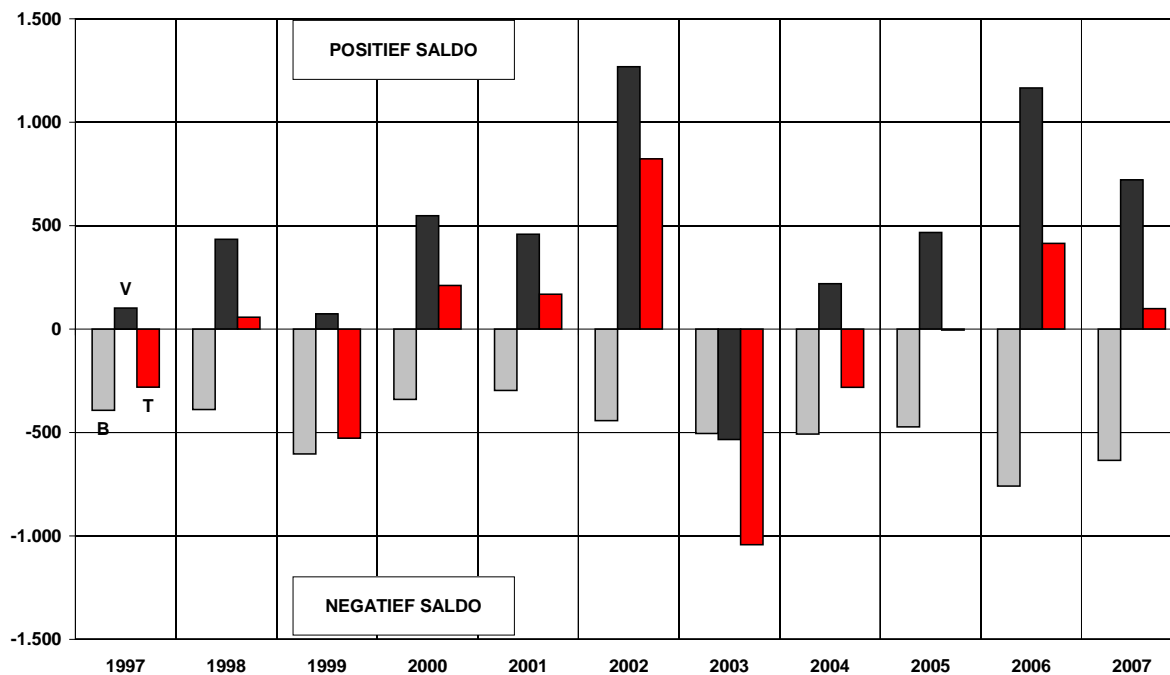
Indicatoren:

- migratiesaldo van Belgen volgens leeftijd en volgens gezinssamenstelling
Def: het verschil tussen de inwijking en de uitwijking per 1000 inwoners op de leeftijd van 30-39 jaar en 0-11 jaar.
Bron: ADSEI, Studiedienst Vlaamse Regering, bevolkingskubussen
- gemiddeld inkomen per aangifte/ inkomens tussen 20.000 en 40.000 euro
Def: aantal aangiften van personen onderworpen aan de personenbelasting.
Bron: FOD financiën
- betaalbaarheidratio wonen
Def: verhouding van de gemiddelde verkoopprijs in vastgoed in verhouding tot het gemiddelde inkomen per aangifte: vb. een cijfer van 5 voor een appartement wil zeggen dat er 5 gemiddelde inkomens nodig zijn om één appartement te kopen.
Bron: teller: vastgoedprijzen ADSEI; noemer: fiscale inkomens FOD Financiën
Mediaaninkomen*per aangifte: het inkomen verbonden aan de aangifte die zich bevindt in het midden van de reeks wanneer de aangiftes geklasseerd worden naar inkomen. Het wordt niet beïnvloed door sterk afwijkende waarden (outliers).
- Aantal gezinnen dat in voorwaarde is voor sociale koopwoning: nog te ontwikkelen indicator

Figuur 3 Migratiesaldo naar leeftijdscategorie (1997-2007, in volumes)

Figuur 4 Migratiesaldo naar nationaliteit (1997-2007, in volumes)
(B= Belgen, V= Vreemdelingen, T= Totaal) Leuven

Toelichting ME4: aantrekkelijkheid en betaalbaarheid

Het **algemeen migratiesaldo** bedraagt voor Leuven in de periode 2005-2007 1,9 pro mille (Stadsmonitor, 2008, p.160). Dat wil zeggen dat er meer mensen zijn die zich in de stad hebben gevestigd dan er buiten de stad zijn gaan wonen. In Leuven speelt het effect van de studentenpopulatie een grote rol. Het veroorzaakt hoge interne migratiesaldi bij de 18-25 jarigen.

De stad blijkt dus een attractiepool te zijn voor jongvolwassenen (18-29-jarigen), maar verliest zijn jonge gezinnen (0-11 en 30-39). De stad is niet alleen een aantrekkingspool voor jongeren, maar ook voor buitenlanders. Het aantal Belgen, dat vertrekt, is iets groter dan het aantal Belgen dat toekomt. Het zijn vooral de niet-Belgen die het verschil maken: 41% van alle nieuwkomers komt uit het buitenland. Het aantal vreemdelingen dat vertrekt uit Leuven is kleiner dan het aantal vreemdelingen dat naar Leuven komt.

Tabel 7 Gemiddeld inkomen per aangifte (2001-2007) Leuven

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Gemiddeld inkomen per aangifte	28.322	28.581	27.729	26.713	27.288	27.964	28.622

Tabel 8 Aandeel aangiftes met een inkomen van minder dan 10.000 euro (2001-2007)

Aandeel aangiftes met een inkomen van minder dan 10.000 euro	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Leuven	13,09	13,91	16,65	21,32	21,49	20,52	19,77
13 centrumsteden	17,88	18,99	19,68	20,75	20,86	20,26	18,88

Tabel 9 Aandeel aangiftes met een inkomen van 20.001-40.000 euro (2001-2007)

Aandeel aangiftes met een inkomen van 20.001 - 40.000 euro	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Leuven	35,38	35,15	34,12	32,01	32,01	32,49	32,76
13 centrumsteden	31,31	31,21	30,91	30,83	30,93	31,53	32,19

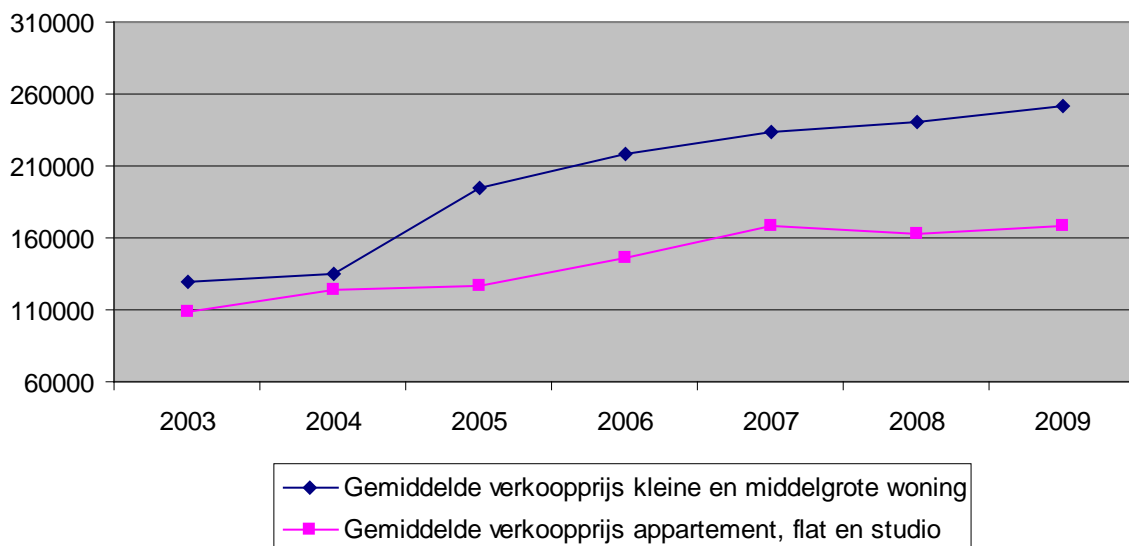
Tabel 10 Aandeel aangiftes met een inkomen van meer dan 50.000 euro (2001-2007)

Aandeel aangiftes met een inkomen van meer dan 50.000 euro	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Leuven	12,31	13,13	12,73	12,42	12,89	13,42	13,99
13 centrumsteden	7,48	7,83	7,99	8,31	8,59	9,06	11,83

Toelichting ME4: aantrekkelijkheid en betaalbaarheid

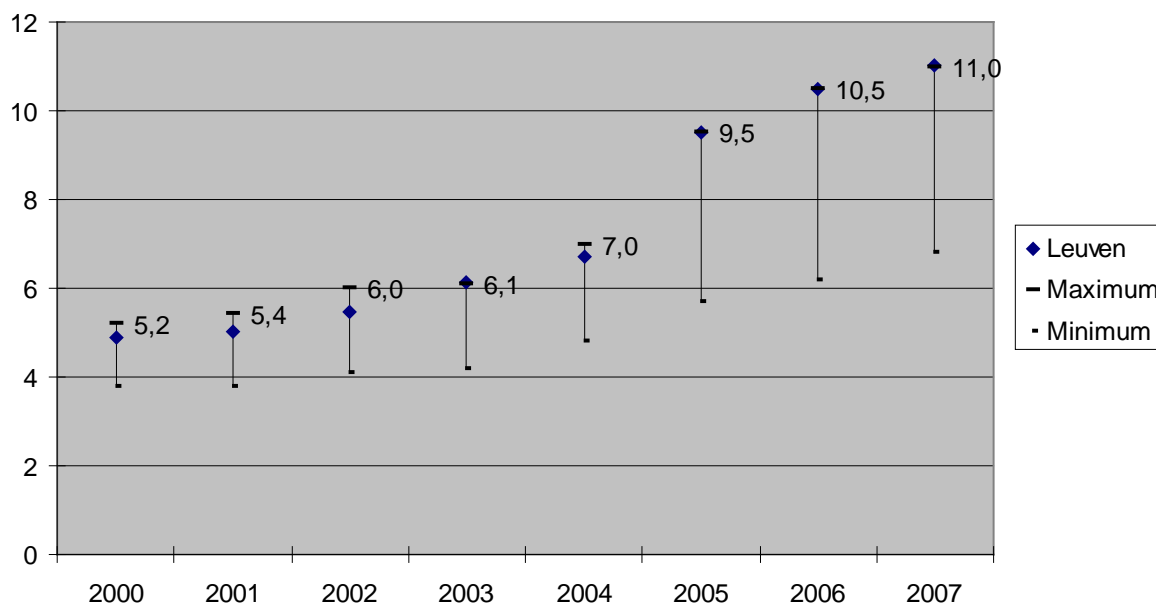
Het **gemiddeld inkomen per aangifte** bedraagt in 2007 28.622 euro. De inkomensspreiding brengen we hier in beeld door het aandeel aangiftes per inkomensschijf te bekijken. Het aandeel aangiftes met een inkomen van minder dan 10.000 euro is sinds 2001 gestegen met 6,7% en komt in 2007 op 19,8%. Dit aandeel ligt iets boven het gemiddelde van de 13 centrumsteden. Het aandeel aangiftes met een inkomen van 20.001 - 40.000 euro is sinds 2001 gedaald met 2,6% en komt op 32,8%. Het aandeel aangiftes van de hoogste inkomensschijf is gestegen met 1,7% en komt in 2006 op 14% van de aangiftes. Dit aandeel ligt boven het gemiddelde van de 13 centrumsteden. Aangezien het aandeel van de laagste en de hoogste inkomenscategorieën in Leuven gestegen is en dat van de middengroep gedaald, kunnen we zeggen dat de inkomensongelijkheid in Leuven de voorbije jaren gegroeid is.

Figuur 5 Evolutie vastgoedprijzen Leuven (2003-2009, in euro)

Figuur 6 Evolutie betaalbaarheidsratio woningen (2000-2007*)

*aanslagjaar 2008, inkomens 2007, vastgoedprijzen 2007

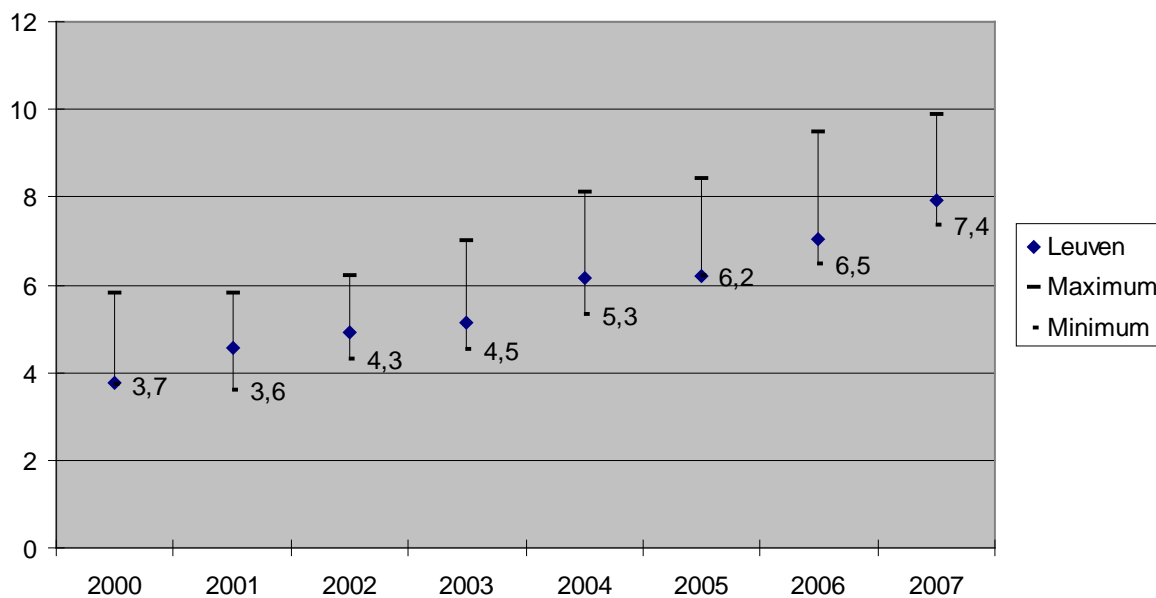

Maximum = maximum score in 1 van de 13 centrumsteden

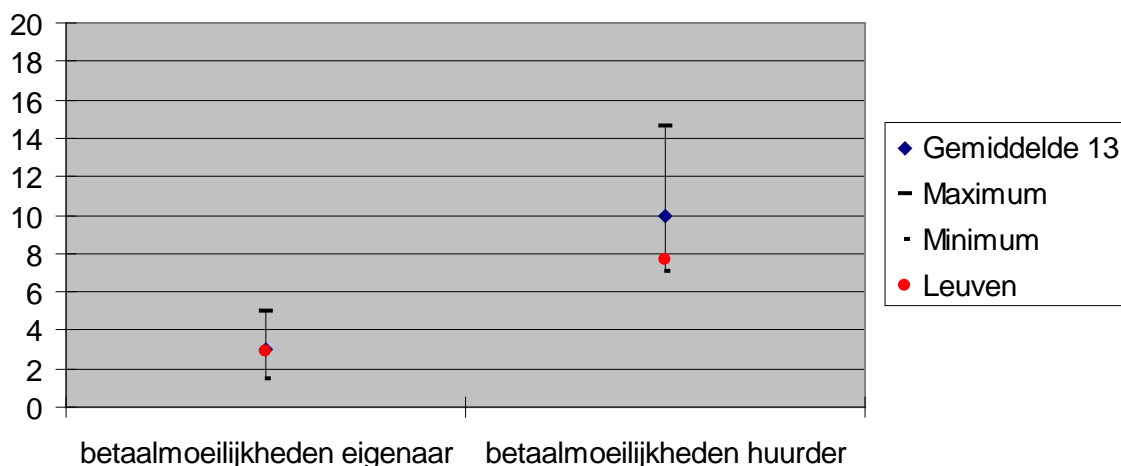
Minimum = minimum score in 1 van de 13 centrumsteden

Figuur 7 Evolutie betaalbaarheidsratio appartementen/flats (2000-2007*)

*aanslagjaar 2008, inkomens 2007, vastgoedprijzen 2007

Figuur 8 Betalingsmoeilijkheden bij huisvesting (2008, in % respondenten)

Toelichting ME4: aantrekkelijkheid en betaalbaarheid

De betaalbaarheidsratio voor woningen en appartementen wordt in deze indicator enerzijds beïnvloed door de hoogte van het inkomen en anderzijds door de prijzen van de woningen. De betaalbaarheid doorheen de jaren neemt sterk af, omdat het mediaaninkomen nauwelijks stijgt, terwijl de prijzen van woningen en appartementen jaarlijks stijgen. De betaalbaarheidsratio van woningen is in Leuven het minst gunstig van alle centrumsteden: Men heeft gemiddeld 11 mediaaninkomens nodig om een kleine woning te kunnen kopen. Opvallend is dat de betaalbaarheid van een flat gunstiger is in Leuven dan de betaalbaarheid van een woning. Men heeft ongeveer 8 mediaaninkomens nodig om een appartement te kunnen kopen. Hiermee zit Leuven eerder bij de staart van de 13 centrumsteden. Terwijl de prijzen van woningen in Leuven tussen 2004 en 2005 sterk gestegen zijn, zijn die van appartementen slechts licht gestegen.

In de survey van de Stadsmonitor werd gepeild naar **betalingsmoeilijkheden bij huisvesting**. Deze indicator is nieuw en levert belangrijke info op: wanneer inwoners regelmatig problemen hebben om de woonkosten te betalen (huur, lening), bedreigt dat hun woonzekerheid. Betalingsmoeilijkheden doen zich eerder voor bij huurders dan bij eigenaars. 8% van de huurders heeft de huur afgelopen jaar al eens niet kunnen betalen. Dit aandeel van Leuven wijkt niet significant af van het gemiddelde voor de 13 centrumsteden.

4.5. Versterking van de maatschappelijke integratie van kansengroepen

Indicatoren:

- werkzaamheidsgraad
Def: aandeel (%) werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar).
Bron: Steunpunt WSE
- NWWZ-laaggeschoolden
Def: aandeel (%) laaggeschoolde niet-werkende werkzoekenden geregistreerd bij de VDAB tov totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar opleidingsniveau
Bron: VDAB Arvastat
- NWWZ-etniciteit
Def: aandeel (%) allochtonen tov totaal aantal niet werkende werkzoekenden.
Vanaf 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden

worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen.

Bron: VDAB Arvastat

- langdurig werklozen
Def: aandeel (%) langdurig niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar werkloosheidsduur
Bron: VDAB Arvastat
- jongerenwerkloosheid
Def: aandeel (%) niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) jonger dan 25 jaar ten opzichte van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar leeftijd
Bron: VDAB Arvastat
- schoolse vertraging naar onderwijsvorm en naar nationaliteit (Belgen/niet-Belgen)
Def: aandeel (%) van de leerlingen met schoolse vertraging in het lager onderwijs, secundair onderwijs.
Bron: departement onderwijs
- aandeel naar onderwijsvorm en naar nationaliteit (Belgen/niet-Belgen)
Def: aandeel (%) leerlingen naar onderwijsvorm.
Bron: departement onderwijs

Tabel 11 Werkzaamheidsgraad (%) (2003-2008)

Werkzaamheidsgraad	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Leuven	64,3	65,6	66,0	65,5	65,8	66,2
13 centrumsteden	61,6	62,0	62,2	62,2	62,9	63,7

Tabel 12 Werkzoekenden naar doelgroep (%) (2001-2009)

Leuven	Jongeren- werkloosheid	NWWZ mannen	NWWZ vrouwen	NWWZ Laaggeschoold	NWWZ etniciteit	Langdurig werklozen
2009	19,5	61,4	38,6	37,7	28,8	33,8
2008	18,2	56,9	43,1	40,7	28,0	37,2
2007	18,0	58,1	41,9	38,3	29,8	40,1
2006	19,1	59,8	40,2	38,4	x	40,3
2005	20,8	58,1	41,9	38,0	x	36,5
2004	20,9	56,1	43,9	35,6	x	36,7
2003	20,6	56,5	43,5	34,7	x	32,3
2002	21,7	57,8	42,2	42,3	x	30,9
2001	24,4	56,3	43,7	42,3	x	35,0

X volgens nieuwe definitie VDAB reeks van 2007-2009

Tabel 13 Werkzoekenden naar doelgroep (%) (Leuven-Centrumsteden)

2009	Jongeren-werkloosheid	NWWZ Vrouwen	NWWZ Mannen	NWWZ Laaggeschoold	NWWZ etniciteit	Langdurig werklozen
Leuven	19,5	61,4	38,6	37,7	28,8	33,8
13 centrumsteden	20,2	43,2	56,7	53,7	36	39,8

Toelichting ME5: Versterking van de maatschappelijke integratie van kansengroepen

Het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd bedraagt anno 2008 66,2%. Dit betekent dat op 100 Leuvenaren tussen 15 en 64 jaar er 66 aan het werk zijn; de **werkzaamheidsgraad** is iets hoger dan de gemiddelde werkzaamheidsgraad van de 13 centrumsteden (64%).

Op 30 juni 2009 telde Leuven 3.012 **niet-werkende werkzoekenden**. In vergelijking met juni 2008 zijn er dat 494 meer of een toename met 20%.

Enkele kenmerken van de Leuvense niet-werkende werkzoekenden:

Leeftijd: 20% (587 werkzoekenden) is jonger dan 25 jaar; het aantal steeg met 27,9% tov vorig jaar.

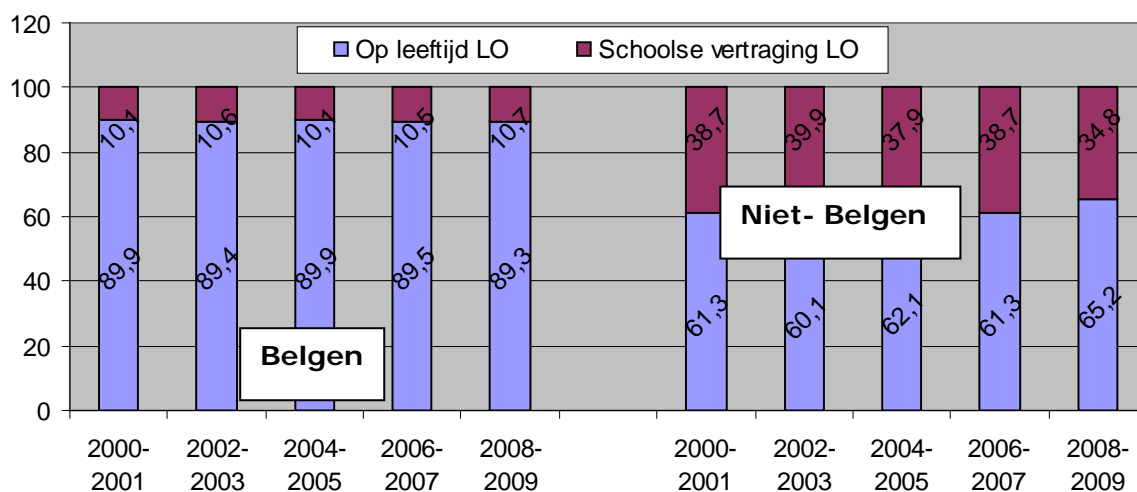
Geslacht: de verhouding mannen - vrouwen bedraagt 61% (1.849 mannen) versus 39% (1.163 vrouwen); De stijging is het grootst bij de mannen: +417 NWWZ. Bij de vrouwen bedraagt de stijging 77 personen.

Origine: 71% is autochtoon; 29% (867) is allochtoon. Dit is een stijging met 23,2% t.o.v vorig jaar. Vanaf januari 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen.

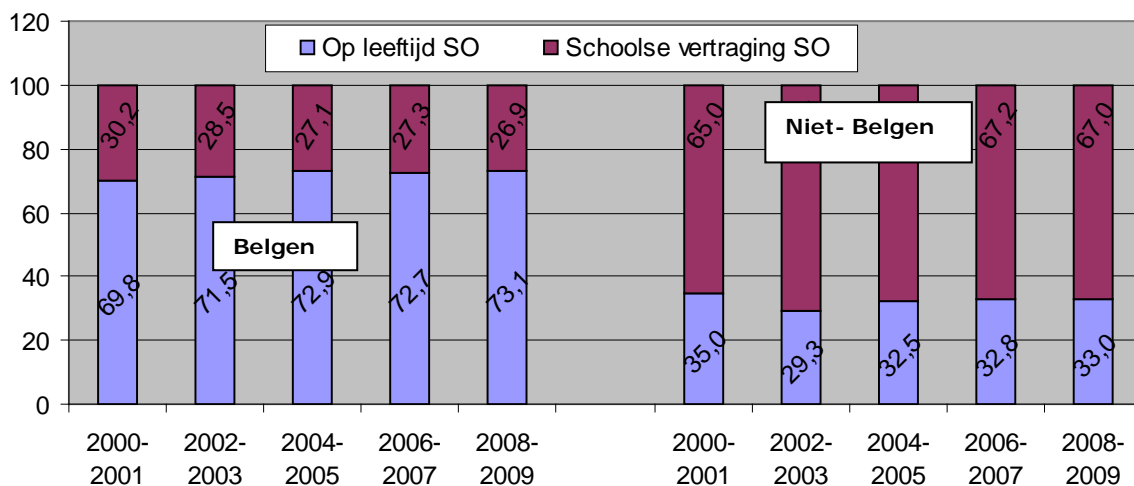
Inactiviteitsduur: 66,2% is minder dan 1 jaar werkzoekend; 33,8% (1.017) is langer dan 1 jaar op zoek naar werk; het aandeel werkzoekenden dat al langer dan 1 jaar op zoek is naar werk ligt het laagste van alle centrumsteden.

Studieniveau: 38% is laaggeschoold (1.137) (lager onderwijs, 1ste en 2de graad secundair). Dit aandeel ligt een stuk lager dan gemiddeld in de 13 centrumsteden (54%).

Figuur 9 Schoolse vertraging lager onderwijs Belgen & niet-Belgen (Leuven, 2000-2009)

Figuur 10 Schoolse vertraging secundair onderwijs Belgen & niet-Belgen (Leuven, 2000-2009)

Toelichting ME5: maatschappelijke integratie van kansengroepen

11% van de Belgische leerlingen heeft in het lager onderwijs schoolse vertraging opgelopen. Gemiddeld is dit aandeel in de centrumsteden 18%. Bij de niet-Belgen loopt dit aandeel op tot 35%. Gemiddeld in de centrumsteden bedraagt dit aandeel 48%. In het secundair onderwijs loopt de schoolse vertraging bij niet-Belgen op tot 67%.

Tabel 14 Aandeel leerlingen (%) schoolse vertraging lager onderwijs (Leuven, 2008-2009)

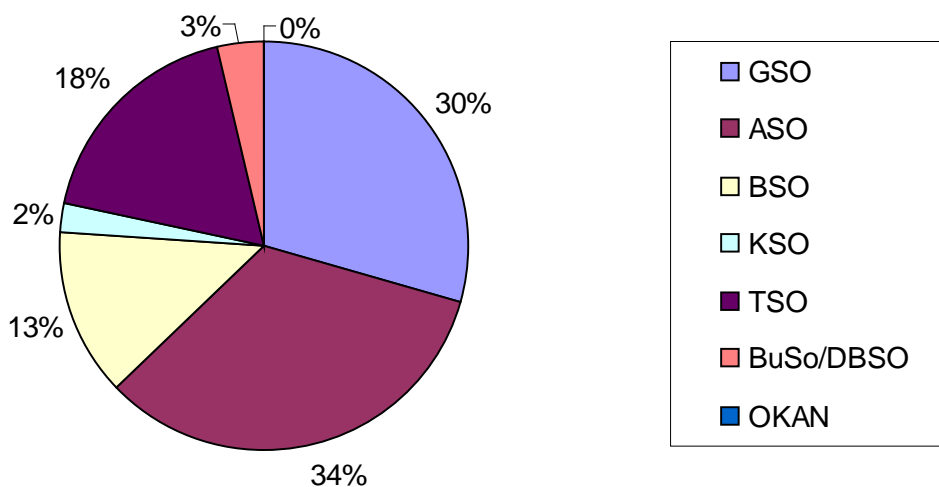
LO	Belgen		Niet-Belgen	
	Leuven	13 centrumsteden	Leuven	13 centrumsteden
Op leeftijd	89,3	81,6	65,2	52,3
Schoolse vertraging	10,7	18,4	34,8	47,7

Tabel 15 Aandeel leerlingen (%) schoolse vertraging secundair onderwijs (Leuven, 2008-2009)

SO	Belgen		Niet-Belgen	
	Leuven	13 centrumsteden	Leuven	13 centrumsteden
Op leeftijd	73,1	67,6	33,0	23,6
Schoolse vertraging	26,9	32,4	67,0	76,4

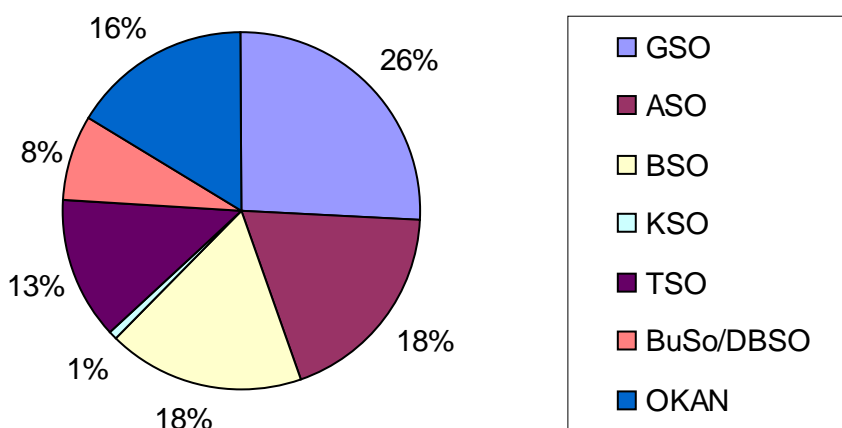
Figuur 11 Aandeel* Belgische leerlingen (%) naar onderwijsvorm (Leuven, 2008-2009)

*aandelen berekend op basis van aangeleverde indeling departement onderwijs

Figuur 12 Aandeel* niet-Belgische leerlingen (%) naar onderwijsvorm (Leuven, 2008-2009)

*aandelen berekend op basis van aangeleverde indeling dep onderwijs

OKAN = onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
GSO = gemeenschappelijk secundair onderwijs = 1ste graad
ASO= algemeen secundair onderwijs
BSO= beroeps secundair onderwijs
KSO= kunstsecundair onderwijs
TSO= technisch secundair onderwijs
DBSO= deeltijds beroepssecundair onderwijs
DZVO = deeltijds zeevisserijonderwijs
BuSO = buitengewoon secundair onderwijs

Toelichting ME5: maatschappelijke integratie van kansengroepen

In totaal volgen 12.575 leerlingen secundair onderwijs in Leuven, waarvan 3.576 Belgen (30% van het totaal aantal Belgische leerlingen) en 121 niet-Belgen (26% van de niet-Belgische leerlingen) in de eerste graad. De meeste leerlingen vinden we terug in het ASO (4.123 leerlinge of 33% van de Belgische leerlingen en 18% van de niet-Belgische leerlingen). Het TSO (2.258 leerlingen) is goed voor 18% van de Belgische leerlingen en 13% van de niet-Belgische leerlingen. Het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs zijn goed voor 4% van het totaal aantal Belgische leerlingen en 8% van het totaal aantal niet Belgische leerlingen).

Synthesebeeld

Legende: Maatschappelijk effect (ME) als doel
= positieve bijdrage aan ontwikkeling ME
= progressie wenselijk
=niet eenduidig, geen waardeoordeel mogelijk

Maatschappelijk effect 1:

"Meer duurzame tewerkstelling van mensen uit risicogroepen "
66% van de Leuvenaren op arbeidsleeftijd werkt anno 2008.
De werkloosheidsgraad bedraagt in 2009 6,7% en ligt hiermee een pak lager dan gemiddeld in de centrumsteden.
38% van de NWWZ heeft geen diploma secundair onderwijs.
29% van de NWWZ is allochtoon.
34% van de NWWZ is langer dan 1 jaar op zoek naar werk.
De jeugdwerkloosheid steeg in Leuven tussen 2008 en 2009 met 28%.

Maatschappelijk effect 2:

"De betrokkenheid van de Leuenaar bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd"
16% van de Leuenaars geeft aan zich actief in te zetten om iets in zijn of haar buurt te doen.
53% van de bevroegde Leuenaars is tevreden over de informatie die ze krijgen van de stad.
44% van de Leuenaars heeft vertrouwen in de stedelijke overheid.
38% van de inwoners heeft politieke interesse.
49% van de inwoners is bereid deel te nemen aan het beleid.
Slechts 21% van de inwoners is tevreden over de consultatie van de bewoners door hun stad.

Maatschappelijk effect 3:

"Vitale wijken"
86% van de bevroegde inwoners in Leuven is tevreden over de buurt.
77% van de inwoners vindt dat er voldoende groen is in de eigen buurt.
54% van de inwoners is tevreden over de aanwezigheid van speelvoorzieningen voor kinderen.
71% van de inwoners is tevreden over de contacten in de buurt.
44% is tevreden over het aanbod activiteiten voor ouderen.
19% van de inwoners zegt niet open te doen voor onbekenden.
7% zegt bepaalde plekken in de gemeente te mijden.
Het onveiligheidsgevoel is in Leuven gedaald en staat op het laagste niveau van alle centrumsteden.
1 op 2 inwoners stoort zich aan de onaangepaste snelheid in het verkeer.
41% van de inwoners stoort zich aan rommel in de buurt
28% stoort zich aan de geluidshinder van het verkeer.
21% stoort zich aan andere vormen van geluidshinder.

Maatschappelijk effect 4:

"Leuven is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad voor jonge gezinnen"
Leuven heeft een licht positief migratiesaldo, 1,9 pro mille.
Als studentenstad trekt Leuven heel veel 18-24 jarigen aan, maar verliest 0-9 jarigen en 30-39 jarigen en in mindere mate ook 40-49 jarigen.
Het gemiddeld inkomen per aangifte is licht gestegen. Het aandeel aangiftes met een inkomen van minder dan 10.000 euro en het aandeel aangiftes met een inkomen van meer dan 50.000 euro is gestegen terwijl het aandeel van 20.001 tot 40.000 euro is gedaald. Dit wil zeggen dat de inkomensongelijkheid in Leuven is gestegen.
De vastgoedprijzen zijn in Leuven sterk gestegen tussen 2004 en 2009. Vooral de prijs van woningen is zeer sterk gestegen. Hierdoor is de betaalbaarheid voor woningen achteruit gegaan. In 2007 had men gemiddeld 11 mediaaninkomens nodig om een eenvoudig huis te kopen en 8 mediaaninkomens voor de aankoop van een appartement.
8% van de bevroegde huurders heeft het afgelopen jaar de huur al eens niet kunnen betalen.

Maatschappelijk effect 5:

"Versterking van de maatschappelijke integratie van kansengroepen"
66% van de Leuvenaren op arbeidsleeftijd werkt anno 2008.
38% van de NWWZ heeft anno 2009 geen diploma secundair onderwijs.
Verhouding mannen-vrouwen onder de NWWZ bedraagt anno 2009 61% - 39%.
29% van de NWWZ is anno 2009 allochtoon.
34% van de NWWZ is anno 2009 langer dan 1 jaar op zoek naar werk.
De jeugdwerkloosheid steeg in Leuven tussen 2008 en 2009 met 28%.
In juni 2009 telde Leuven 20% meer niet-werkende werkzoekenden dan in juni 2008.
12% van de leerlingen van het basisonderwijs heeft schoolse vertraging. Bij de Belgische leerlingen is dit 11% en bij de niet-Belgische leerlingen 35%.
28% van de leerlingen in het secundair onderwijs heeft schoolse vertraging. Bij de Belgische leerlingen is dit 27% en bij de niet-Belgische leerlingen 67%.
33% van de Belgische leerlingen en 18% van de niet-Belgische leerlingen volgt ASO, 18% van de Belgische leerlingen en 13% van de niet-Belgische leerlingen volgt TSO. 2,6% van de Belgische leerlingen en 3,4% van de niet-Belgische leerlingen volgt BuSo.

Samenstelling:

 Studiedienst van de Vlaamse Regering
en team Stedenbeleid

 Eindredactie: Hilde Schelfaut
e-mail: hilde.schelfaut@dar.vlaanderen.be
telefoon: 02/553 60 94

Lay-out: Nancy Jadoul en Guy De Smet

Bezoek onze website:

www.vlaanderen.be/svr
www.lokalestatistieken.be
www.thuisindestad.be

Nog verschenen in deze reeks:

AALST, ANTWERPEN, BRUGGE, GENK, GENT, HASSELT, KORTRIJK, MECHELEN,
OOSTENDE, ROESELARE, SINT-NIKLAAS, TURNHOUT